

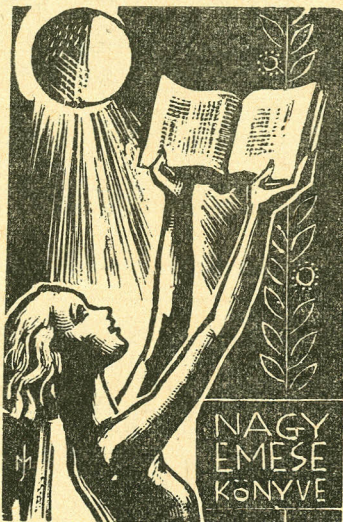
Az ex libris művésze: Menyhárt József 70 éves

Nem állíthatjuk, hogy Menyhárt József az ex libris-ben élte ki művészi tehetségét, mert hiszen azon kívül is százkra menő szabad grafikai lap bizonyítja természetének műfaji gazdagságát, de az bizonyos, hogy egyike a magyar ex libris legavatottabb mestereinek. E kisgrafikai műfaj hazai története a 16. század elejére vezet vissza bennünket, de nemcsak a hazai régmúltja figyelemre méltó, hanem a 20. században elért fejlődése is. Századunkban emelkedik a hazai ex libris művészet az európai élmezőnybe, s ebben kiváló szerep jut a 70. életévét nemrég betöltött Menyhárt Józsefnek is.

1901-ben született Debrecenben, ott él azóta is. Ex libris-mappával először 1937-ben jelentkezett, ekkor adta ki 15 rézkarc és 36 fametszetű könyvjegyet kétszáz számozott példányban Réthy István gyűjtő és grafikabarát. Bevezető sorokat az európai rangú könyv- és ex libris-gyűjtő, Soó Rezső írt hozzá, s azóta a könyvek és a könyvjegyek szerelmeseit Menyhárt József képzőművészeti tevékenységéből elsősorban és teljes joggal az ex libris-művész érdekli.

Csöndes, szerény megjelenése idézi a régi és találó mondást: a stílus az ember, mert mint művész sem tartozik azok közé, akik teatrális gesztusokkal hívják föl magukra a figyelmet. S a szerénységgel nem valami száraz életérzés, nem a zárkózottságra jellemző mértanias kimérség párosult Menyhártban, hanem érzelmi melegség.

A művész teremtő ereje az ex libris műfajában abban mutatkozik meg leginkább, hogy a megrendelő egyéni kívánságait hogyan tudja a művészi alkotás belső törvényeivel összhangba hozni. Menyhárt József művészi erejét

éppen könyvjegyei bizonyítják, mert a megkötöttségek ellenére is a művészi ex librisek százait hozta létre. Külföldön is elismert mestere e műfajnak. 1968-ban jelent meg róla egy svéd nyelvű kiadvány 75 számozott példányban, több reprodukcióval.

E kiadvány 256 könyvjegyet sorolta föl, azóta természetesen számuk újabakkal gyarapodott. Talán környezete hatásával magyarázható, hogy könyvjegyei tematikájában az egyszerű élet emberi és tárgyi kellekeivel találkozunk. A nő szépség iránti hódolata elsősorban izléselesen formált teltidomú aktjain jut kifejezésre. Természetesen könyvjegyein gyakori maga a könyv és az olvasó ember is.

Szj Rezső